

Zapowietrzanie grzejników – nieodłączny element sezonu grzewczego

Choć na brak ciepła w tym roku nie mogliśmy narzekać, aktualne temperatury przypominają nam o tym, w jakiej strefie klimatycznej żyjemy, uświadamiając konieczność posiadania w naszych mieszkaniach sprawnej i dobrze funkcjonującej instalacji centralnego ogrzewania.

W zasobach Spółdzielni istnieje system centralnego ogrzewania, w którym ciepło rozprowadzane jest do mieszkań i grzejników przy pomocy pionów, przebiegających przez wszystkie kondygnacje budynku. Ilość ciepła oddawanego/zużywanego przez grzejniki zależy od:

- wielkości powierzchni grzejnika oddającego ciepło do pomieszczenia – im większa powierzchnia grzejnika o tej samej temperaturze, tym więcej ciepła on oddaje,
- różnicy temperatury grzejnika i temperatury w ogrzewanym pomieszczeniu – chcąc ogrzać pomieszczenie do temperatury 24°C ten sam grzejnik zużyje więcej ciepła, gdy temperatura wyjściowa w pomieszczeniu jest niska (np. 10°C) w porównaniu do sytuacji, gdy w pomieszczeniu panuje temperatura normalna (ok. 20° C),

– temperatury i wielkości strumienia wody przepływającej przez grzejnik.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz.U. 2002 nr 75 poz. 690 z późn. zmian.) grzejniki wraz z innymi urządzeniami odbierającymi ciepło z instalacji grzewczej muszą mieć zamontowane regulatory dopływu ciepła. Ponadto budynki zasilane z sieci ciepłowniczej powinny być wyposażone w regulatory dopływu ciepła działające automatycznie, w zależności od zmian temperatury wewnętrznej w pomieszczeniach, w których są zainstalowane. Mając do dyspozycji zawór zamontowany przy grzejniku, użytkownik może, w pewnych granicach, zmieniać rozkład temperatury na powierzchni grzejnika poprzez zmianę ilości dopływającej wody. Jest to możliwe z uwagi na fakt, że temperatura grzejnika nie jest jednakowa na całej jego powierzchni – najwyższa występuje w miejscu dopływu wody, najniższa zaś na odpływie. Przepisy wymagają przy tym, aby urządzenia regulujące nie dawały użytkownikom możliwości uzyskania temperatury powietrza niższej od 16°C, co pozwala zapobiec zbytniemu wychłodzeniu pomieszczenia. Układ grzewczy w budynkach wyposażony jest w centralną regulację temperatury wody dopływającej do grzejników, uzależniając ją od temperatury panującej na zewnątrz budynku.

Ciąg dalszy na str. 4

**Z okazji
zbliżających się
Świąt Bożego Narodzenia
wszystkim Mieszkańcom
naszej Spółdzielni
życzymy radości i zdrowia
oraz przeżycia tych wyjątkowych chwil
w ciepłej i rodzinnej atmosferze.
Niech zbliżający się Nowy Rok
przyniesie spełnienie wszystkich marzeń
i realizację życiowych celów**

**Rada Nadzorcza,
Zarząd
i Pracownicy Spółdzielni**

REKLAMA

Skrzydła drzwiowe na stare ościeżnice

* nakładki na ościeżnice

DOMATOR, ul. Wincentego Pola 22, KATOWICE
tel. 32-254-49-98, kom. 605-416-116
www.domator.katowice.pl

Klub REZONANS

**KLUB „REZONANS”, UL. SOWIŃSKIEGO 5A;
telefon: 32 256 40 20, e-mail: rezonans@smpaderewski.pl**

- sekcja plastyczna dla dzieci: środa i piątek, godz. 16.00-17.30
- warsztaty plastyczne dla dorosłych: wtorek, godz. 16.00-18.00
- modelarnia: poniedziałek, godz. 15.00-19.00; środa-piątek, godz. 16.00-20.00
- brydź sportowy: środa, godz. 15.30-19.00

Ponadto zapraszamy na prowadzone w Klubie odpłatne zajęcia:

- balet dla dzieci: wtorek, godz. 17.15
- pilates: czwartek, godz. 18.00 i 19.00
- karate dla dzieci (2 grupy): poniedziałek i środa, godz. 16.00 i 16.45
- trening Boot Camp: poniedziałek, godz. 18.00; piątek, godz. 17.30
- gimnastyka dla Seniorów: poniedziałek, środa godz. 11.00
- taniec dla Seniorów : wtorek, godz. 10.00
- j. angielski dla dzieci (4 grupy): zajęcia w poniedziałek godz. 16.15 – 8-latki, godz. 17.00 – 5-6-latki, godz. 7.45 – 5-6-latki, oraz w czwartek godz. 16.30 – 10-latki.

CO SIĘ DZIAŁO W KLUBIE?

WIECZÓR POEZJI

Kolejny „Rezonans poetycki” za nami. W przemiłej atmosferze, przy kawie i cichym akompaniamentcie gitary spędziliśmy uroczy wieczór z poezją. Henryk Polok, Katarzyna Młynarczyk, Marcin Bedlicki i Jerzy Granowski – katowiccy poeci, prezen-

REKLAMA

Zakres usług:

- strzyżenia (damskie, męskie, dziecięce)
- fryzury okolicznościowe, modelowanie
- regeneracje zniszczonych włosów
- keratynowe prostowanie
- trwała ondulacja
- koloryzacje
- henna
- odsiwianie

Katowice, ul. Sikorskiego 12 | tel.: 518760580

towali nam swoje utwory pod motto przewodnie spotkania „Słowa natchnieniem obudzone”.

Nastrojowe piosenki wykonane przez Pana Jerzego o natchnieniu, miłości, tęsknocie i nadziei wprowadziły wszystkich w bardzo nostalgiczny nastrój i oddały klimat czytanej poezji. Cieszymy się z tak licznego grona miłośników poezji, którzy razem z nami spędzili ten magiczny wieczór.

KONKURS PLASTIKOWYCH MODELI REDUKCYJNYCH

17-18 listopada 2018 r. w siedzibie spółdzielni zorganizowany został XV Konkurs Plastikowych Modeli Redukcyjnych o Puchar Przewodniczącego Rady Nadzorczej. W konkursie rywalizowały modele z kraju i z zagranicy.

W tym roku dotarły do nas modele z Rosji z dalekiego Barnaulu (miasta leżącego u styku granic Rosji, Mongolii, Chin i Kazachstanu).

Ciąg dalszy na str. 11

Z PRACY RADY NADZORCZEJ

Po wakacyjnej przerwie wznowiła swoje prace nowa, wybrana w czerwcu bieżącego roku, Rada Nadzorcza. Obradowała ona podczas następujących, protokołowanych posiedzeń: 19 września, 17 października oraz 21 listopada podejmując, zgodnie ze swoimi kompetencjami, decyzje dot. m.in. przyjęcia:

- wykonania Planu gospodarczo-finansowego Spółdzielni za pierwsze półrocze 2018 r., a następnie za trzy kwartały 2018 r.;
- założeń do Planu gospodarczo-finansowego Spółdzielni na 2019 rok;
- planu swojej pracy na I półrocze 2019 roku.

Rada przyjęła również przygotowane przez Zarząd:

- informację nt. zaległości w opłatach za lokale mieszkalne i użytkowe

oraz

- informację nt. wyników rozliczenia zużycia wody za I półrocze 2018 r.

Ponadto, w ramach pełnionej funkcji nadzorczo-kontrolnej Rada przeprowadziła kontrolę zgodności procedur stosowanych przez Spółdzielnię przy udzieleniu zamówień z obowiązującym w tym zakresie regulaminem. W tym celu Komisja Rewizyjna dokonała szczegółowego sprawdzenia 11 następujących postępowań:

- 5 w trybie przetargu nieograniczonego:
  - na „Remont posadzek i ścian holi na parterze, holi windowych oraz korytarzy lokatorskich w budynku mieszkalnym przy ul. Granicznej 57, 57A, 57B, 57C w Katowicach”,
  - na „termomodernizację budynku zlokalizowanego w Katowicach przy ul. Sikorskiego 42 wraz z demontażem, transportem i unieszkodliwieniem odpadów zawierających azbest”,
  - na „remont komunikacji wewnętrznej w budynku przy ul. Sowińskiego 9, 11 w Katowicach”,
  - na „termomodernizację pawilonu handlowo-usługowego (A, B, C, D, E, F) zlokalizowanego w Katowicach przy ul. Sowińskiego 5A wraz z demontażem transportem i unieszkodliwieniem odpadów zawierających azbest”,

- na „termomodernizację budynku zlokalizowanego w Katowicach przy ul. Sowińskiego 17, 19, 21 wraz z demontażem, transportem i unieszkodliwieniem odpadów zawierających azbest”;
- 5 w trybie negocjacji z zachowaniem konkurencji:
  - na „utrzymanie zimowe ulic, ciągów pieszo-jezdnych, zatok parkingowych i wybranych chodników w zasobach Spółdzielni Mieszkaniowej im. I.J. Paderewskiego w Katowicach w sezonie 2017/2018”,
  - na „naprawy bieżące instalacji elektrycznych w zasobach Spółdzielni Mieszkaniowej im. I.J. Paderewskiego w Katowicach”,
  - na „naprawy i bieżącą konserwację dachów i elewacji w Spółdzielni Mieszkaniowej im. I.J. Paderewskiego w Katowicach”,
  - na „remont oraz naprawę chodników, dróg osiedlowych, parkingów w zasobach Spółdzielni Mieszkaniowej im. I.J. Paderewskiego w Katowicach”,
  - na „remont komunikacji wewnętrznej w budynku przy ul. Sowińskiego 7 w Katowicach”;
- 1 w trybie zamówienia z wolnej ręki:
  - na „zakup i montaż (w okresie pięcioletnim: od 2018 do 2022 roku) 7 457 szt. wodomierzy do poboru wody zimnej typu JS 1,6-02 DN 15 z nakładką typu Smart Top do radiowego odczytu ich wskazań w lokalach mieszkalnych należących do zasobów Spółdzielni”.

W wyniku przeprowadzonej kontroli Rada dokonała pozytywnej oceny działania Spółdzielni w tym zakresie.

Zgodnie z przyjętym planem pracy Rady najbliższe posiedzenie tego organu odbędzie się 12 grudnia. Będzie ono zarazem ostatnie w roku bieżącym. Pierwsze posiedzenie w nowym roku przewidziane jest na 16 stycznia. Wcześniej, 9 stycznia, będzie miało miejsce posiedzenie Prezydium RN. Tego samego dnia Zastępca Przewodniczącego Rady – pan Grzegorz Pająk – będzie pełnił w godzinach od 16.00 do 17.00 dyżur w ramach przyjęć stron.

Dorota Pysz-Baran

Wyniki wyborów samorządowych

Tych z Państwa, którzy nie mieli okazji zapoznać się z wynikami wyborów samorządowych informujemy, że do Rady Miasta Katowice z okręgu nr 3, do którego należy Osiedle Paderewskiego, zostali wybrani:

- Adam Skowron (Forum Samorządowe i Marcin Krupa)
- Tomasz Szpyrka (Forum Samorządowe i Marcin Krupa)
- Jarosław Makowski (Koalicja Obywatelska)
- Łukasz Borkowski (Koalicja Obywatelska)
- Piotr Pietrasz (Prawo i Sprawiedliwość).

Prezydentem Miasta został wybrany na drugą kadencję pan Marcin Krupa. Wszystkim wybranym gratulujemy i życzymy sukcesów w pracy na rzecz miasta Katowice i jego Mieszkańców.

Zarząd Spółdzielni

Nowy plac zabaw przy ul. Sikorskiego już otwarty

Nawiązując do wcześniejszych zapowiedzi na łamach Biuletynu, informujemy, że pomiędzy budynkami przy ul. Sikorskiego 18-24 i 26-30 została zakończona inwestycja realizowana w ramach Budżetu Obywatelskiego 2017 r. Na terenie starego placu zabaw wymieniono wszystkie urządzenia zabawowe, a teren placu został w znacznej części ogrodzony. Na dużej jego części wykonano tzw. bezpieczną nawierzchnię. W sąsiedztwie placu powstała zupełnie nowa ścieżka edukacyjna z tablicami, przedstawiającymi niektóre gatunki osiedlowej flory i fauny. Pojawił się również integracyjny zakątek złożony ze stolików do gier planszowych w celu zaaktywizowania osiedlowej społeczności.

Wszystkie prace zostały wykonane ze środków Urzędu Miasta Katowice przy współpracy katowickiego Zakładu Zieleni Miejskiej. Wykonawcą prac była chorzowska firma „Pro-MB Michał Bil”.

Serdecznie zapraszamy mieszkańców do korzystania z wszystkich atrakcji, jakie oferuje zmodernizowany plac zabaw. Tylko szkoda, że otwarcie nie nastąpiło wcześniej...

Grażyna Adamczyk

Zapowietrzanie grzejników...

Ciąg dalszy ze str. 1

W konsekwencji temperatura wody (jako nośnika ciepła) stale się zmienia, a wraz z nią zmienia się ilość ciepła oddawana przez grzejniki. Kiedy czujniki umiejscowione na zewnątrz budynku zarejestrują temperaturę na poziomie 16°C następuje automatyczne wyłączenie całego systemu. Jego ponowne uruchomienie zajmuje nieco czasu, z uwagi na rozruch pomp oraz konieczność odpowietrzenia pionów i grzejników na najwyższych kondygnacjach. Aby kaloryfery dobrze spełniały swoją funkcję warto o nie zadbać, wykonując kilka prostych czynności, dzięki którym zapewnimy sobie komfort ciepłego mieszkania, a początek sezonu grzewczego nie będzie przykrą uciążliwością.

Zacznijmy od starannego czyszczenia, bowiem jeśli tego nie zrobimy, po uruchomieniu urządzeń w pomieszczeniach przez kilka dni może unosić się nieprzyjemny zapach przypalonego kurzu. Wraz z ciepłym powietrzem unoszą się do góry rozmaite zanieczyszczenia, które rozprzestrzeniając się po całym mieszkaniu, negatywnie wpływają na układ oddechowy, co szczególnie niekorzystnie może oddziaływać na alergików.

Dopilnujmy, by kaloryfery nie były zasłonięte przez różnego rodzaju meble, sprzęty domowe czy firany, bądź zasłony, gdyż wówczas ciepło nierównomiernie rozprzestrzenia się w pomieszczeniu, powodując konieczność jego większego

zużycia celem ogrzania mieszkania. Grzejnik bowiem najbardziej efektywnie oddaje ciepło wówczas, kiedy zapewniona jest właściwa cyrkulacja powietrza w jego otoczeniu. Jednocześnie obserwujemy pracę grzejników, poprzez sprawdzanie czy nagrzewają się równomiernie i nie wydają zbyt głośnych dźwięków. Nadmierne wychłodzenie oraz charakterystyczne odgłosy w postaci bulgotania, szumów, gwizdów lub głośnego przelewania się wody to objawy zapowietrzenia kaloryferów. Zjawisko to występuje najczęściej podczas napełniania instalacji, kiedy, wraz z szybko przepływającą i wzburzoną wodą, dostają się do niej również pęcherzyki powietrza. Aby tego uniknąć niezbędne jest maksymalne odkręcenie zaworów na wszystkich grzejnikach, po otrzymaniu stosownego komunikatu ze Spółdzielni. Co prawda instalacja centralnego ogrzewania wyposażona jest w odpowiednie, automatyczne odpowietrzniki usuwające powietrze nagromadzone zarówno podczas jej napełniania, jak również w trakcie normalnej pracy, nie stanowią one jednak stuprocentowej ochrony przed zapowietrzeniem kaloryferów w mieszkaniach.

Obecnie instalowane grzejniki zwykle posiadają odpowiedni zawór, dzięki któremu możemy samodzielnie je odpowietrzyć. Pracę wykonujemy przy pomocy śrubokrętu albo urządzenia wyposażonego w pokrętło do odkręcania odpowietrznika w kaloryferze oraz pojemnik do zbierania wypływającej z instalacji wody.

Grzejniki starego typu nie posiadają odpowietrzników, przez co nadmiar zgromadzonego powietrza usuwa się przez zawory grzejnikowe. Jest to skomplikowana i nie do końca bezpieczna operacja, zatem wykonanie tego rodzaju prac należy zlecić uprawnionemu instalatorowi.

Pragniemy zwrócić Państwa uwagę, że problem zapowietrzenia grzejników nie występuje tylko przy pierwszym napełnianiu instalacji centralnego ogrzewania wraz z rozpoczęciem sezonu grzewczego. Mamy z nim do czynienia przez cały ten okres, co wynika ze specyfiki działania systemu grzewczego i praw fizyki rządzących całym procesem. Nieustannie zmieniająca się pogoda warunkuje działanie układu grzewczego, który dostosowuje temperaturę wewnątrz budynków do temperatury mierzonej na zewnątrz, a automatyczna regulacja powoduje zróżnicowanie w działaniu pomp sterujących przepływem wody w całym systemie. W takiej sytuacji nieuniknione jest zapowietrzanie niektórych kaloryferów. Dlatego warto obserwować ich pracę i na bieżąco zgłaszać pojawiające się problemy mając na uwadze, że nie wynikają one z ludzkiego błędu, lecz są efektem ubocznym normalnego i poprawnego działania całego systemu grzewczego.

We wszystkich sprawach związanych z funkcjonowaniem grzejników zachęcamy do kontaktu z Działem Remontowo-Konserwacyjnym Spółdzielni w godz. od 7.00 do 15.00 pod nr tel. 32 351 17 72, w pozostałych godzinach – z Pogotowem Technicznym (nr telefonu: 607 614 081).

REKLAMA

Oferujemy Państwu wynajem komfortowo wyposażonej sali konferencyjnej mieszczącej się w siedzibie Spółdzielni Mieszkaniowej im. I. J. Paderewskiego w Katowicach przy ulicy Paderewskiego 65. Polecamy salę do organizacji szkoleń, konferencji oraz wykładów.

Sala wyposażona jest w:

- rzutnik
- ekran
- sprzęt nagłaśniający i nagrywający
- internet
- klimatyzację
- aneks kuchenny
- istnieje możliwość zaciemnienia sali

W układzie kinowym sala pomieści do 60 osób, w układzie szkoleniowym do 45.

Koszt wynajmu sali (w tygodniu): 55zł/godzinę (minimum 5 godzin) + 40 zł za każdą następną godzinę.
Koszt wynajmu sali (weekend): 70zł/godzinę (minimum 5 godzin) + 50 zł za każdą następną godzinę.
Podane ceny są cenami netto, do których należy doliczyć obowiązujący podatek VAT 23%.

**Kontakt: Dział Samorządowo-Organizacyjny
tel. 32 351 17 22**

Piotr Fityka

DZICY GOŚCIE

Katowice są pod względem zalesienia czwartym miastem na prawach powiatu w Polsce. Nasze osiedle powstało w bezpośrednim sąsiedztwie jednego z większych kompleksów leśnych – Lasów Murckowskich. Z ich części, graniczącej bezpośrednio z miastem, wydzielono Katowicki „Park Leśny”, który wraz z Doliną Trzech Stawów stanowi podmiejską strefę rekreacyjną, chętnie odwiedzaną przez mieszkańców osiedla. Jest to doskonałe miejsce do wypoczynku oraz obcowania z przyrodą. Na pobliskich stawach można spotkać łabędzie, kaczki, łyśki, czasem gniazdują perkozy. W lesie można zobaczyć sarny, dziki, lisy oraz pospolitsze zające i jeże. Niestety, negatywny wpływ człowieka na środowisko, rozwój miasta, które małymi krokami wkracza na te tereny leśne, powoduje coraz częstsze spotkania z dziką fauną. Spotkania te nierzadko zdarzają się na terenie naszego osiedla, a zające i jeże są już właściwie jego mieszkańcami.

Dzik w rejonie wodnego placu zabaw.

Spotkanie z dzikimi zwierzętami, dla niektórych z nas to ciekawe przeżycie, należy jednak zawsze zachować w kontaktach daleko idącą ostrożność. W przypadku spotkania z sarnami (które w zasadzie można zobaczyć głównie w „Parku Leśnym”) nie powinno się ich płoszyć, gdyż wystraszona sarna może być niebezpieczna. W przypadku spotkania z dzikami, które od pewnego czasu zaczęły się pojawiać w granicach osiedla (fot. 1), nie należy wykonywać gwałtownych ruchów, raczej zaleca się wycofać i po prostu nie wchodzić im w drogę. Doradzane czasem krzyki i głośne zachowanie może spowodować atak. Wieczorami na osiedlu, nierzadko można spotkać lisa, który jest zwierzęciem ostrożnym i raczej nie będzie nam wchodził w drogę, ale jednak dzikiem. W przypadku kontaktu z lisami (szczególnie z osobnikami dorosłymi, nie wykazującymi strachu przed ludźmi) również należy zachować ostrożność i zdrowy rozsądek oraz unikać bliższego kontaktu. Co prawda trwająca od lat akcja rozrzucania szczepionek przeciw wściekliźnie znacznie zmniejszyła ilość zarażonych osobników, to jednak spotkania z zarażonym osobnikiem nie można wykluczyć.

Do najczęściej spotykanych zwierząt w okolicy możemy zaliczyć jeże i zające. Jeże spotykamy głównie nocą w okresie od wiosny do jesieni, a zające praktycznie cały rok. Oba gatunki bytują praktycznie na terenie całego osiedla oraz „Parku Leśnego”. Należy pamiętać, że kontakt z dzikimi zwie-

rzętami może być niebezpieczny również dla naszych czworonogów z uwagi na choroby, pasożyty i pchły przenoszone przez dzikie zwierzęta.

Bardzo istotnym problemem, który również ma wpływ na częstsze wizyty gości z lasu na osiedlu, jest ich bezmyślne dokarmianie – chodzi głównie o dziki. Zarówno zimą, jak i latem trafiają się zwolennicy dokarmiania dzików myśląc, że tego potrzebują. Tymczasem jest odwrotnie! Dokarmiając, oswajamy je i pokazujemy im, że nasze otoczenie jest przyjazne, bezpieczne i ułatwia zdobycie pożywienia. Konsekwencją dokarmiania jest to, że podchodzą do granic osiedla, buchtują, niszczą trawniki i stwarzają tym samym niebezpieczeństwo. Samice dzików – lochy mając blisko źródło pokarmu mogą zadomowić się w okolicznych zaroślach, aby urodzić w „przyjaznym” otoczeniu, a w obronie swojego potomstwa stają się wyjątkowo waleczne. Dziki to nie tylko zagrożenie dla człowieka. Psy przy starciu z dzikiem są na przegranej pozycji. Udokumentowano przypadki, gdzie sprowokowany dzik zabił nawet niedźwiedzia. To świadczy o sile i determinacji tego zwierzęcia w sytuacji zagrożenia. Również w zimie, która dla wszystkich zwierząt jest trudnym okresem, nie powinno się ich dokarmiać, szczególnie w obrębie osiedla. Jest to zadanie leśników i członków Związku Łowieckiego, którzy robią to w odpowiednio przystosowanych miejscach z zachowaniem odpowiedniej diety (fot. 2). Natomiast jak najbardziej można wspomóc wszelkiego rodzaju akcje np.: zbierania żołądki na zimowe dokarmianie.

Paśnik dla zwierząt w katowickim „Parku Leśnym”.

Problem dokarmiania ptactwa na osiedlu i jego konsekwencji (szczególnie gołębi, które sobie zawsze poradzą) był już wielokrotnie poruszany. Jedynie w czasie śnieżnej zimy, przy długo utrzymujących się mrozach jest wskazane dokarmianie ptaków, szczególnie wróbla i sikorkę w wyznaczonych do tego miejscach. Ważne, by nie robić tego na balkonach, czy parapetach okiennych.

Najlepszym sposobem jest rozwieszenie siatek z ziarnem lub tzw. kulek tłuszczowych (fot. 3) na drzewach lub krzewach. Kulki takie można sporządzić samemu z niesolonej i niewędzonej słoniny i mieszanki różnych ziaren lub można zakupić w sklepach ogrodniczych.

Ciąg dalszy na str. 6

DZICY GOŚCIE

Kulki tłuszczowe z ziarnem dla ptaków.

Bliskość stawów generuje z kolei problem z dokarmianiem ptactwa wodnego. Szczególnie przy zejściu prowadzącym nad staw „Łąka” jest to bardzo widoczne. Ogromne ilości niewykorzystanego w domu pieczywa trafiają nad brzeg stawu, gdzie raczą się nim kaczki, łabędzie i oczywiście gołębie, a nadmiar pokarmu staje się pożywką dla szczurów. Pomijając zanieczyszczanie wody, największym problemem jest fakt, że chleb różni się znacznie od pokarmów występujących w środowisku, a po za tym organizmy ptaków nie są fizjologicznie przystoso-

Dozownik z pokarmem dla ptactwa wodnego.

wane do tego typu pokarmu. Efektem są na przykład problemy metaboliczne. Działa to na nie mniej więcej tak, jak „fast food” na człowieka. Tu naprzeciw problemowi wyszły władze miasta, które w ramach budżetu obywatelskiego sfinansowały na Dolinie Trzech Stawów postawienie dozowników z pokarmem dla ptactwa wodnego (fot. 4). Są to pojemniki, w których znajdują się woreczki strunowe zawierające mieszankę ziaren. Każdy, kto chce, może taki woreczek wyciągnąć i rozsypać zawartość na brzegu. Pojemniki są stale uzupełniane. Przypomnieć należy, iż dokarmianie to powinno się odbywać głównie w okresie zimowym.

Opisane powyżej zagadnienia nie są w stanie wyczerpać w pełni tego obszernego tematu. Pamiętajmy jednak, że zastosowanie się do zawartych w nich wskazówek, z pewnością ułatwi koegzystencję z naszymi dzikimi sąsiadami, a każde spotkanie z nimi będzie źródłem zarówno przyjemności jak i satysfakcji, byle w obrębie ich naturalnego środowiska i z zachowaniem wszelkich środków ostrożności oraz zdrowego rozsądku.

Aleksander Sielski

PRZYPOMINAMY, ZACHĘCAMY

Przypominamy i jednocześnie zachęcamy Państwa do korzystania ze świadczonych przez Spółdzielnię usług, tj.:

- **„Polecenie Zapłaty”**, które pozwoli bezpiecznie, wygodnie i terminowo regulować Państwa zobowiązania wobec Spółdzielni;
- **„Usługa SMS”**, która zapewni bieżącą informację na temat najważniejszych zdarzeń mających miejsce w zasobach Spółdzielni (m.in. przeglądy, odczyty urządzeń pomiarowych zainstalowanych w lokalach, itp.);
- **„e-BOK” – elektroniczne Biuro Obsługi Klienta**, które umożliwi wygodne, bez wychodzenia z domu, zapoznanie się z podstawowymi danymi dotyczącymi Państwa lokalu, w tym z opłatami (m.in. naliczeniami i płatnościami, rozliczeniami mediów – wody, c.o., itp.);
- **„Korespondencja Elektroniczna”**, która, za pomocą udostępnionego Spółdzielni adresu poczty elektronicznej, pozwoli zarówno Państwu, jak i Spółdzielni skutecznie i szybko się skomunikować bez względu na aktualne miejsce Państwa pobytu.

Formularze niezbędne do uruchomienia ww. usług dostępne są na naszej stronie internetowej: www.smpaderewski.pl, jak również w siedzibie Spółdzielni.

OGŁOSZENIA DROBNE

Junkersy, Vaillant - Naprawa, Hydraulika 606-344-009

Czyszczenie dywanów tapicerek wykładzin.
Solidnie: 606-274-056

Telewizory - naprawy u klienta, 603-898-300

Naprawa pralek 506 826 517

Pogotowie komputerowe. Informatyk – 663-774-069

Okna PCV Regulacja, naprawa, wymiana uszczeltek – montaż nowych 602-314-720

Chemia, matematyka 609 313 634

Czyszczenie dywanów, wykładzin, foteli, sof, tapicerek samochodowych 736-824-458

Nowoczesne narzędzia internetowe ułatwiające kontakt z Policją

Komenda Miejska Policji w Katowicach przypomina, że od września 2016 r. funkcjonuje w internecie mapa zagrożeń bezpieczeństwa dla województwa śląskiego, która jest integralną częścią krajowej wersji mapy. Za pomocą wirtualnej mapy (dostępnej na stronie internetowej Policji) każdy mieszkaniec może dokonać szybkiego – anonimowego – zgłoszenia zdarzenia czy zagrożenia, które wg niego szkodzi bezpieczeństwu lokalnej społeczności. Zadaniem mapy jest zbieranie informacji między innymi o zauważonych aktach wandalizmu, spożywaniu alkoholu w niedozwolonych miejscach, gromadzeniu się małoletnich czy bezdomnych, a także np. miejscach, gdzie przekraczana jest prędkość pojazdów. Zgłaszane zdarzenia są dokładnie lokalizowane w przestrzeni oraz czasie. Każda zgłoszona informacja jest weryfikowana przez odpowiednie jednostki Policji w przeciągu kilku dni. Zebrane informacje służą m.in. lepszemu rozlokowywaniu służb, by w przyszłości unikać tego samego typu zagrożeń w tym samym miejscu. Pragniemy jednak podkreślić, że krajowa mapa zagrożeń nie służy do zgłaszania natychmiastowej, pilnej potrzeby interwencji Policji. W takim przypadku należy korzystać z numerów alarmowych tj.: 997, 112.

Innym, ciekawym narzędziem, dzięki któremu możemy zadbać o swoje bezpieczeństwo lub uzyskać pomoc Policji jest mobilna aplikacja o nazwie „Moja Komenda”. Aplikację można bezpłatnie pobrać na urządzenia mobilne bazujące na systemach operacyjnych Android lub iOS (Sklep Play, App Store). Jest to narzędzie, które zapewnia każdemu użytkownikowi szybki dostęp do informacji o adresach i numerach telefonów obiektów policyjnych oraz kontakt ze wszystkimi dzielnicowymi na terenie kraju. Po włączeniu usług lokalizacyjnych w telefonie aplikacja sama odnajdzie najbliższy policyjny obiekt (np. Posterunek, Ko-

misariat), wskaże trasę dojścia lub dojazdu do niego. Aplikacja, która została stworzona przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, ma również na celu ułatwienie szybkiego kontaktu z dzielnicowymi danego terenu. Wystarczy, że wprowadzą Państwo miejscowość, nazwę ulicy i numer posesji, a aplikacja wyszuka dzielnicowego, który dba o dany rejon. Dzielnicowych można wyszukiwać także po ich imionach i nazwiskach. Dla ułatwienia obsługi, w przypadku małych miejscowości, wystarczy wpisać samą nazwę miejscowości. Jest to przydatne zwłaszcza będąc poza swoim stałym miejscem zamieszkania, np. na wakacjach. Za pomocą omawianej aplikacji można szybko (jednym kliknięciem) skontaktować się telefonicznie lub e-mailowo z najbliższą jednostką Policji lub dzielnicowym, gdyż potrzebne informacje teled adresowe podpowie sama aplikacja. Ważne jednak, aby pamiętać, że dzielnicowi nie pełnią służby całodobowo, stąd też w sytuacji kiedy dzielnicowy nie odbiera służbowego telefonu komórkowego, aplikacja przekieruje Państwa do jednostek, w których pełnią służbę i gdzie uzyskają Państwo informację, dotyczącą dostępności dzielnicowych. Prosimy również zwrócić uwagę, że podany w aplikacji adres e-mailowy do dzielnicowego ułatwi Państwu kontakt z nim, ale nie służy do składania formalnych zawiadomień o przestępstwie, wykroczeniu ani skarg w rozumieniu przepisów. Zachęcamy do zapoznania się z opisanymi wyżej internetowymi narzędziami, ułatwiającymi kontakt z policyjnymi służbami oraz wspomagającymi Policję w ustalaniu i eliminowaniu zagrożeń w naszym najbliższym środowisku.

Grażyna Adamczyk

SZANOWNI MIESZKAŃCY

W związku z coraz częstszymi przypadkami wyłudzeń i kradzieży dokonywanych przez osoby podające się za pracowników administracji, firm telekomunikacyjnych lub handlowych, przekazujemy Państwu podstawowe informacje dotyczące sposobu działania sprawców tego typu przestępstw oraz rady mające na celu uniknięcie tego typu przestępstw.

1. Nie daj się zwieść miłej aparycji i kulturze sprawcy. Sprawcy oszustw zaczynają od zdobycia zaufania przyszłej ofiary i potrafią być w tym naprawdę dobrzy i robią to profesjonalnie. Osoby pracujące przy sprzedaży bezpośredniej są szkolone do zdobywania zaufania klienta, często nawiązują rozmowy na tematy osobiste by nawiązać z Wami bliższy kontakt. Unikajcie przekazywania żądanych informacji.
2. Przed zaproszeniem danej osoby do mieszkania lub domu sprawdźcie jej personalia poprzez wykonanie telefonu do instytucji, za której pracownika się podaje. W razie wątpliwości dzwońcie niezwłocznie do najbliższej jednostki Policji z prośbą o podjęcie interwencji i dokonanie stosownych ustaleń.
3. Większość uczciwych wykonawców nie żąda wpłaty zaliczki przed rozpoczęciem wykonywania usługi, jeśli sprzedający lub pracownik firmy zażąda tego sprawdźcie szczególnie dokładnie jego wiarygodność.
4. Podczas przyjmowania obcej osoby w mieszkaniu nie traćcie z nią kontaktu wzrokowego nawet na chwilę. Po wpuszczeniu

jej do mieszkania zamknijcie za nią drzwi, może to uchronić Was przed wizytą kolejnych „gości”.

5. Jeżeli dojdziecie do wniosku, że ktoś usiłował Was oszukać - dzwońcie po Policję. Sprawca odpowiada karnie nie tylko za dokonanie, ale i za usiłowanie popełnienia przestępstwa. W takim przypadku starajcie się zapamiętać jak najwięcej szczegółów, tj. rysopis, znaki szczególne, jakim samochodem się poruszali itp. Pamięć może być zawodna - niezwłocznie zapiszcie te informacje. Jest to szczególnie ważne, jeśli już staliście się ofiarami przestępstwa.
6. Jeżeli posiadacie informacje o sprawcach przestępstwa popełnionego na szkodę kogoś innego, nie bądźcie obojętni, bo gdy sprawca pozostaje bezkarny, możecie być jego następną ofiarą!
7. Jeśli obawiacie się o swoje bezpieczeństwo, pamiętajcie, że informacje można przekazywać policji również anonimowo, bez obawy że wasze dane personalne zostaną ujawnione. Możecie zadzwonić do tutaj. Komisarjatu lub do Komendy Miejskiej Policji w Katowicach lub przekazać te informacje bezpośrednio swojemu dzielnicowemu.

W trosce o Wasze bezpieczeństwo z wyrazami szacunku

KIEROWNICTWO KOMISARIATU POLICJI W KATOWICACH

SZANOWNI PAŃSTWO!

Coraz częściej dochodzi do przestępstw, w których poszkodowanymi są osoby w podeszłym wieku i mieszkające samotnie. Przestępcy są coraz bardziej zuchwali i działają z niespotykaną dotąd nieuzasadnioną brutalnością, co wskazuje na zanik podstawowych norm moralnych. Mamy do czynienia z osobami nieprzebiegającymi w środkach i niezważającymi na konsekwencje swoich działań — rysuje się obraz pozbawionego wszelkich skrupułów agresora.

Metody jakimi posługują się przestępcy to:

METODA NA WNUCZKA – polega na tym, że oszust telefonicznie kontaktuje się ze starszą osobą. Numer telefonu najczęściej wyszukuje za pomocą książki telefonicznej. Bywa tak, że jest mu znane imię starszej

osoby. Podaje się za dawno niewidzianego wnuczka lub siostrzeńca, który jest w trudnej sytuacji życiowej (np. choroba, wypadek losowy). Prosi o pożyczkę, mówiąc, że osobiście nie jest w stanie jej odebrać i że wyśle po pieniądze swojego znajomego. W innym przypadku sprawca podaje się za znajomego „wnuczka” lub „policjanta” twierdząc, że jest on mu winien pewną kwotę pieniędzy. Dla potwierdzenia swoich słów przeprowadza przez telefon symulowane rozmowy z „nibywnuczkiem”. Coraz częściej sprawca, aby uniknąć ewentualnych komplikacji, dzwoniąc po pieniądze prosi o ich przelanie na podane przez siebie konto bankowe.

METODA NA PRACOWNIKA ADMINISTRACJI – sprawca podając się za pracownika administracji lub innej instytucji (elektrowni, gazowni, wodociągów) jest wpuszczany przez osobę starszą do wnętrza mieszkania. Tam nakazuje udanie się

do innego pomieszczenia celem sprawdzenia np. przewodów gazowych bądź instalacji wodnej. W tym czasie przeszukuje mieszkanie i kradnie pieniądze oraz inne wartościowe przedmioty. W przypadku, gdy nie potrafi ich szybko znaleźć prosi lokatora o zapłatę niewielkiej kwoty pieniędzy za wykonaną usługę bądź o rozmielenie pieniędzy. Dzięki temu widzi, gdzie pieniądze są schowane – a wówczas bez żadnego problemu dokonuje ich kradzieży.

Kolejna metoda polega na **USŁUDZE WYMIANY DRZWI, ZAKUPU SPRZĘTU REHABILITACYJNEGO, INSTALACJI TELEWIZJI KABLOWEJ lub ZMIANIE DOTYCZASOWEGO ABONENTA TELEFONICZNEGO.**

Sprawca po podpisaniu fikcyjnej umowy pobiera zaliczkę i umawia się na wykonanie usługi na określony termin, po czym już nigdy się nie zjawia.

Inna metoda to **PRO-PONOWANIE ZAKUPU ŻŁOTYCH, SREBRNYCH MONET I BIŻUTERII** po okazyjnych cenach. Sprawcy zazwyczaj działają we dwójkę – jeden z nich oferuje zakup biżuterii lub monet, po czym podchodzi do niego dru-

gi ze sprawców i informuje, że dzięki wcześniejszemu zakupowi tych przedmiotów dużo zyskał, uzyskując za nie wyższą cenę. Później okazuje się, że przedmioty te nie przedstawiają większej wartości. W tym przypadku oszuści działają zazwyczaj poza miejscem zamieszkania ofiary, jest to w pobliżu kościołów, cmentarzy, na ulicy.

Poza oszustwami osoby starsze narażone są na kradzieże i rozboje — **METODA NA WYRWĘ**. Sprawca działając z zaskoczenia wyrywa torebkę, telefon komórkowy z ręki lub też grożąc ofierze użyciem siły

fizycznej dokonuje kradzieży jej wartościowych przedmiotów lub pieniędzy.

CO MOŻESZ ZROBIĆ?

- jeśli jesteś w domu pamiętaj aby zawsze zamknąć drzwi wejściowe na zamek;
- nie otwieraj drzwi wejściowych bez uprzedniego sprawdzenia przez wizjer kto i w jakim celu przyszedł; jeśli nie widać kto znajduje się za drzwiami zapytaj przez drzwi;
- jeśli odwiedzi cię przedstawiciel jakiejś instytucji, np. elektryk, gazownik bez otwierania drzwi najpierw poproś go o podanie nazwiska lub nr identyfikatora i telefonicznie potwierdź czy jego wizyta była u ciebie zaplanowana, możesz też poprosić go aby przyszedł z osobą którą znasz (np. z sąsiadem mieszkającym obok, dozorcą);
- jeśli już kogoś wpuścisz do mieszkania ani przez chwilę nie zostawiaj go samego, najlepiej by był w obecności sąsiada lub innej osoby którą znasz;
- **NIE WRĘCZAJ ŻADNYCH PIENIĘDZY** akwizytorom czy inkasentom, nie podpisuj z nimi żadnych umów — wszelkie transakcje finansowe firmy zawierają w swojej siedzibie lub za pośrednictwem poczty;
- tym bardziej nie przekazuj żadnych pieniędzy osobom, które telefonicznie podają się za członków Twojej rodziny lub proszą o przekazanie pieniędzy przez osoby pośredniczące czy też domagają się wpłaty na konto bankowe;

- jeśli przetrzymujesz pieniądze w domu schowaj je w miejscu trudno dostępnym, najlepiej by było to kilka takich miejsc — tak samo zachowaj się poruszając się po ulicy. W razie kradzieży torebki sprawca nie skradnie całej kwoty pieniędzy, jeśli schowasz pieniądze w kilka miejsc;
  - nie udzielaj telefonicznie żadnych informacji dotyczących twojej osoby lub też rodziny, nie podawaj swoich danych personalnych, numerów kont bankowych i haseł do nich, nie mów o swoich planach na przyszłość (np. wyjeździe na Święta do rodziny).
- JEŚLI MASZ PODEJRZENIA, ŻE PRÓBOWANO CIĘ OSZUKAĆ LUB OKRAŚĆ LUB JEŚLI JUŻ STAŁEŚ (AŚ) SIĘ OFIARĄ PRZESTĘPSTWA BARDZO WAŻNE JEST ŻEBY ZAPAMIĘTAĆ JAK NAJWIĘCEJ SZCZEGÓŁÓW** (wygląd sprawcy, jego cechy charakterystyczne — blizny, ubytki w uzębieniu, tatuaże, a także markę, kolor, nr rejestracyjny pojazdu którym się porusza. Jeśli sprawcy nie udało się cię oszukać będzie próbował oszukać kogoś innego. Twoja zdecydowana i natychmiastowa reakcja może pomóc POLICJI ustalić sprawcę takich oszustw.

**opracowanie:
Wydział Prewencji
Komisariatu Policji I
w Katowicach**

WAŻNE TELEFONY

SPÓŁDZIELNIA (SEKRETARIAT)	32 256 31 80
SPÓŁDZIELNIA (FAX)	32 255 18 39
SPÓŁDZIELNIA (ZGŁOSZENIA)	32 256 22 14
BIURO OBROTU NIERUCHOMOŚCIAMI	32 351 17 21
KLUB „REZONANS”	32 256 40 20

POGOTOWIE TECHNICZNE SPÓŁDZIELNI	telefon czynny 24 h na dobę	32 256 39 21, 607 614 081
POGOTOWIE DŹWIGOWE		32 251 33 32
POGOTOWIE ENERGETYCZNE		991, 32 258 46 53
POGOTOWIE GAZOWE		992, 32 251 54 11
POGOTOWIE WODNO-KANALIZACYJNE		994, 32 256 48 09
POGOTOWIE RATUNKOWE		999
STRAŻ POŻARNA		998
POLICJA		997
POLICJA (NUMER RATUNKOWY)		112
POSTERUNEK OSIEDLOWY		32 255 26 14
ul. Graniczna 57		
STRAŻ MIEJSKA		986, 32 49 40 241

Przypominamy, że powyższe informacje możecie Państwo znaleźć w holach przedwindowych budynków.

Pomagajmy potrzebującym rozsądnie

Tegoroczna jesień wyjątkowo długo rozpieszczała nas swoimi ciepłymi dniami. Podczas spacerów cieszyliśmy się kolorowymi drzewami i słoneczną aurą. Pewnie dlatego dopiero pod koniec listopada, kiedy jesień pokazała swoje chłodniejsze oblicze, pojawili się w naszych budynkach bezdomni. Gdy zaczęło być zimno, a nawet mroźno na zewnątrz, osoby bezdomne zaczęły szukać schronienia w naszych blokach. Pomimo, że m.in. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach czy chrześcijańskie placówki oferują im pomoc, bezdomni nie korzystają z niej. Najczęściej głównym powodem odmowy jest konieczna abstynencja alkoholowa w ośrodkach, na którą bezdomni nie chcą się zgodzić. Dlatego wybierają tułaczę życie po klatkach schodowych, opuszczonych budowlach czy w kanałach. Jednak kiedy przychodzi czas, gdy zimno

jest już bardzo dotkliwie, a do garnka nie ma co włożyć, osoby bezdomne szukają pomocy w blokach mieszkalnych. Nie utrudniają im zadania niektórzy z naszych mieszkańców. Często wpuszczają ich do budynku bez pytania, kto i po co chce wejść. Najczęściej to mieszkańcy w podeszłym wieku mają zbyt wrażliwe i dobre serce, by odmówić im wejścia do bloku oraz poczęstowania jedzeniem. Nie byłoby w tym nic złego gdyby nie fakt, że osoby bezdomne po takim akcie dobroci, najczęściej pozostawiają za sobą nieporządek, łącznie z zanieczyszczeniem klatki schodowej swoimi odchodami. Darczyńcy zdają się tego nie widzieć, a tym bardziej chcieć posprzątać. A prawda jest taka, że jak zaoferujemy pomoc bezdomnemu, który nie planuje zmienić swojego trybu życia, to ciągle będzie wracał po darmowe jedzenie i schronienie. Może

nawet przyprowadzać swoich przyjaciół w niedoli, a wówczas zaczyna się problem z utrzymaniem czystości w budynku oraz skargami do Spółdzielni na przebywanie w nim osób niezamieszkałych.

Pamiętajmy, że jeżeli pragniemy pomóc osobom ubogim lub bezdomnym możemy zwrócić się do wielu placówek charytatywnych, kościelnych czy opiekuńczych, które wskażą dokładnie, jakiej pomocy dane osoby oczekują. Może być to żywność, ubrania, środki higieniczne czy inne potrzebne im rzeczy. Przypominamy, że regularnie pomocy osobom potrzebującym (w tym starszym, chorym, samotnym) udziela również nasz osiedlowy klub Rezonans, do którego zawsze można się zwrócić w przypadku jakichkolwiek pytań i chęci niesienia pomocy potrzebującym (tel.: 32/256 40 20).

Grażyna Adamczyk

APEL

Dział ds. Osób Bezdomnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach w związku ze zbliżającym się okresem zimowym zwraca się z prośbą do wszystkich mieszkańców Katowic o zachowanie szczególnej czujności wobec zauważonych osób bezdomnych przebywających na klatkach, korytarzach, w piwnicach, strychach oraz innego typu pomieszczeniach niemieszkalnych.

Prosimy o zgłaszanie informacji na temat osób wymagających pomocy do:

1. Straży Miejskiej, tel. 986

2. Policji, tel. 997

3. Dział ds. Osób Bezdomnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, ul. Morcinka 19a w poniedziałki od 7.30 do 17.00, od wtorku do piątku od 7.30 do 15.30 tel. (32) 209 00 09 oraz (32) 251 43 87

lub całodobowo Schroniska dla Mężczyzn ul. Krakowska 138 tel. 32/202 38 73

oraz Schroniska dla kobiet ul. Orkana 7a 32/203 12 60.

Osoby bezdomne z terenu miasta Katowice mogą uzyskać schronienie w następujących placówkach:

DORAŻNIE DLA MĘŻCZYŹN:

- Miejsca w ramach działalności Schroniska dla Mężczyzn ul. Krakowska 138
- Noclegownia ul. Sienkiewicza 23
- Noclegownia ul. Bracka 18
- Noclegownia ul. Gliwicka 89A

DORAŻNIE DLA KOBIEC:

- Schronisko dla Kobiet ul. Orkana 7a całodobowo dla mężczyzn po uprzednim wydaniu decyzji administracyjnej przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach:
- Schronisko dla Mężczyzn, ul. Krakowska 138
- Schronisko dla Mężczyzn, ul. Dębowa 23

CAŁODOBOWO DLA KOBIEC:

- Schronisko dla Kobiet ul. Orkana 7a

Z poważaniem
Kierownik Działu ds. Osób Bezdomnych
Jacek Marciniak

Aktualnie prowadzone są następujące prace remontowe:

1. Termomodernizacja budynku przy ulicy Sikorskiego 42. Wykonawcą robót jest firma: FHU „HEBDA” Paweł Hebda, Os. Rzeka 376B, 34-451 Tylmanowa, tel. 18/262 53 58. Przewidywany termin zakończenia robót 31 marca 2019 r.

2. Termomodernizacja budynku przy ulicy Sikorskiego 44. Wykonawcą robót jest firma: FHU „HEBDA” Paweł Hebda, Os. Rzeka 376B, 34-451 Tylmanowa, tel. 18/262 53 58. Przewidywany termin zakończenia robót 31 marca 2019 r.

3. Termomodernizacja pawilonu przy ulicy Sowińskiego 5A. Wykonawcą robót jest firma: FHU „HEBDA” Paweł Hebda, Os. Rzeka 376B, 34-451 Tylmanowa, tel. 18/262 53 58. Przewidywany termin zakończenia robót 31 stycznia 2019 r.

4. Termomodernizacja budynku przy ulicy Sowińskiego 17. Wykonawcą robót jest firma: FHU „HEBDA” Paweł Hebda, Os. Rzeka 376B, 34-451 Tylmanowa, tel. 18/262 53 58. Przewidywany termin zakończenia robót 31 grudnia 2019 r.

5. Remont komunikacji wewnętrznej w budynku mieszkalnym przy ul. Sikorskiego 10, 12, 14, 16. Wykonawcą robót jest firma: TERMO-ZEDBUD SP. Z O.O. ul. Bieruńska 55A, 43-200 Pszczyna, tel. 697 069 994. Przewidywany termin zakończenia robót 28 czerwca 2019 r.

Anna Secemska

Klub REZONANS

Ciąg dalszy ze str. 2

Jak co roku, konkursowi towarzyszyła wystawa prac biorących udział w zawodach. Podczas wystawy można było podziwiać wiernie odwzorowane miniaturki samolotów, czołgów, samochodów, okrętów, scenki sytuacyjne zwane dioramami oraz figurki żołnierzy i postaci historycznych, a także science fiction. Tegoroczna edycja była jedną z najlepszych w historii konkursu pod względem ilości modeli, jak i ilości rozegranych kategorii. W konkursie rozegranym w trzech kategoriach wiekowych: junior, senior i młodzik wzięło udział 62 modelarzy z łączną liczbą wystawionych modeli 250.

Nagrodę główną Puchar Przewodniczącego Rady Nadzorczej otrzymali:

- kategoria Senior – Pan Dariusz Front za kolekcję samolotów w skali 1:48,
- kategoria Junior – Alexander Kuzniecov za model czołgu Pz.Kmpf V Panther Kursk 1943 GOD,
- kategoria Młodzik – Filip Glanerski za dioramę „Piloci z I Wojny Światowej byli dżentelmenami”.

Miło nam poinformować, że wśród laureatów znalazło się trzech naszych modelarzy, a nagrodzone modele powstały podczas zajęć prowadzonych w Klubie „Rezonans”:

- Jakub Gniewek – złoty medal za dioramę „Ambasada”, srebrny medal za samochód pancerny BA10, srebrny medal za samochód Packard 12, wyróżnienie za czołg Panzer I,
- Wojciech Rak – srebrny medal za działko samobieżne SU100,
- Piotr Stachura – srebrny medal za dioramę „Kontratak luty 1945”, brązowy medal za figurkę „Unteroffizier ostfront”.

Gratulujemy zwycięzcom!

PLANOWANE WYDARZENIA

WIGILIA DLA SAMOTNYCH I SENIORÓW

Miło nam będzie gościć osoby samotne i starsze, które zechcą wziąć udział w spotkaniu Wigilijnym organizowanym 13 grudnia br. o godzinie 16.00. Opłata wynosi 25 zł. Zapisy w sekretariacie klubu.

ŚWIĄTECZNA ZBIÓRKA ŻYWNOŚCI

Ruszyła świąteczna zbiórka żywności i środków czystości, która potrwa do 14 grudnia. Osoby, które zechcą dołączyć do naszej akcji pomocy potrzebującym prosimy o przynoszenie darów do sekretariatu w godzinach pracy klubu. Jak co roku, liczymy na Państwa wsparcie. Dary zostaną przekazane rodzinom najuboższym za pośrednictwem Zespołu Charytatywnego, działającego przy naszej Parafii tuż przed świętami. Podzielmy się swoją dobrocią i sprawmy, aby Święta były radosne również dla innych. Za okazaną pomoc z góry serdecznie dziękujemy.

RODZINNE KOLEĐOWANIE

5 stycznia 2019 r. o godzinie 11.00 planujemy w klubie spotkanie kolędowe, organizowane wspólnie ze Szkołą Muzyczną Yamaha. Mamy nadzieję, że świąteczny czas zachęci Państwa do udziału w kolędowaniu, podczas którego śpiewać będziemy najpiękniejsze polskie kolędy i pastoralki. Będzie nam miło gościć Państwa w sobotnie przedpołudnie, zapraszamy serdecznie.

PÓŁKOLONIE

11.02-22.02.2019 r. w naszym województwie trwać będą ferie zimowe. Z myślą o dzieciach w wieku 7-12 lat planujemy 2 turnusy półkolonii zimowych. Wspólnie z Zespołem Szkół i Placówek nr 1 przygotowujemy dla dzieci szereg atrakcji i zajęć edukacyjnych. W programie półkolonii m.in.: warsztaty, wyjścia do kina, gry i zabawy, a w każdym turnusie wycieczka autokarowa. Opłatność za uczestnictwo 150,00 zł, zapisy w sekretariacie klubu.

Beata Kowalska

Z ŻYCIA SENIORÓW

DZIEŃ SENIORA

22 listopada 2018 r. z okazji „Dnia Seniora” odbyło się uroczyste spotkanie przy muzyce i śpiewach. Było bardzo miło i wesoło. Zaproszeni na spotkanie Prezesi Elżbieta Zadróż i Janusz Zdziebło przynieśli prezenty i złożyli wszystkim Seniorom życzenia z okazji ich święta.

Dyżury w Kole nr 2 PZERiI odbywają się w każdy wtorek od 11.00-13.00 oraz czwartek od 16.00-18.00 w sali numer 9. Przerwa świąteczna od 20 grudnia 2018 r. do 2 stycznia 2019 r.

**Z okazji zbliżających się Świąt Bożego Narodzenia
i Nowego Roku
dla wszystkich Seniorów
dużo zdrowia, wesołych i radosnych Świąt,
a w Nowym Roku
radości, pozytywnej energii i pogody ducha.**

**Zarząd Koła Nr 2
Przewodnicząca Ilona Szewczyk**

Związki spółdzielcze w II RP

Spółdzielczość II Rzeczypospolitej to nie tylko działalność niemal 20 tys. spółdzielni, zwłaszcza kredytowych, rolniczych, spożywców, mleczarskich czy budowlano-mieszkaniowych, liczących łącznie ponad 3 mln osób. To również prężne organizacje spółdzielcze wyższego szczebla, stanowiące ważną strukturę pełniącą funkcje rewizyjne, wspierającą pojedyncze spółdzielnie, reprezentującą je wobec władz państwowych, promującą idee spółdzielcze, a często prowadzące, poprzez swe centrale gospodarcze, własną aktywność biznesową na rzecz zrzeszonych jednostek.

Większość tych Organizacji miała korzenie jeszcze z czasów zaborów, miały one swój udział w dążeniach do odrodzenia wolnej Polski, a po odzyskaniu niepodległości rozszerzały swoją działalność na cały kraj, współpracowały, łączyły się ze sobą, czasem konkurowały, a nawet popadały w konflikty, by ostatecznie – w ostatnich latach przed wybuchem II wojny światowej – stworzyć system trzech głównych związków spółdzielczych, reprezentujących wszystkie branże ówczesnej spółdzielczości ze stojącą na czele całego ruchu Państwową Radą Spółdzielczą. Jak do tego doszło?

„UNIA” I „ZJEDNOCZENIE”

Najwcześniejsze na ziemiach polskich próby nadania współpracy spółdzielczej instytucjonalnej formy pochodziły z Wielkopolski, ze środowiska bardzo tu aktywnych banków spółdzielczych wywodzących się z modelu Hermana Schulze-Delitzscha, nazywanych Bankami Ludowymi, Towarzystwami Pożyczkowymi czy Spółkami Zarobkowymi. W 1871 r., po kilkuletnich dyskusjach, na I Zjeździe Delegatów, który obradował w Poznaniu pod hasłem *Własną pracą i pomocą, a siłami zjednoczonymi*, powołano Związek Spółek Polskich, przemianowany następnie na Związek Spółek Zarobkowych i Gospodarczych na Wielkie Księstwo Poznańskie i Prusy Zachodnie, do którego przystąpiło początkowo 19 spółdzielni, zaś zapleczem finansowym ruchu stał się Bank Związku Spółek Zarobkowych założony w roku 1886. W 1892 r. Związek Spółek, na mocy niemieckiego prawa spółdzielczego, otrzymał uprawnienia rewizyjne wobec zrzeszonych spółdzielni, co zwalniało je od kontroli ze strony organów administracji niemieckiej, prowadził też działalność wydawniczą – jego znaną periodyczną publikacją, która przyczyniła się do powstania wielu nowych spółdzielni, był ukazujący się w latach 1875-1881 Ruch Społeczno-Ekonomiczny i jego następca Poradnik dla Spółek, który przetrwał od 1893 r. aż do II wojny Światowej.

Działania te skutkowały dalszym wzrostem liczby zrzeszonych spółdzielni – pod koniec XIX w. było ich niemal 220. Pod egidą Związku powstawały i działały również innego typu kooperatywy: rolniczo-handlowe „Rolniki”, mieszkaniowe itp., tworząc wspólnie to co jako „wielkopolski system spółdzielczy” stało się jednym z mateczników polskiej spółdziel-

czości. W 1904 r. Związek przystąpił do Międzynarodowego Związku Spółdzielczego, jako jedna z dwóch organizacji z ziem polskich. Drugą był reprezentujący spółdzielnie podobnego typu z Galicji, powstały w 1873 r. lwowski Związek Stowarzyszeń Zarobkowych i Gospodarczych.

Po wybuchu I wojny światowej Związek Spółek kontynuował swoją pracę z ks. Stanisławem Adamskim na czele, dzięki któremu w znacznym stopniu przetrwał cały „wielkopolski system spółdzielczy”, a zgromadzone kapitały udało się uchronić przed wykorzystaniem na potrzeby gospodarki wojennej, do czego dążyły władze niemieckie. Bank Związku był nawet w stanie udzielić pomocy finansowej spółdzielniom w Królestwie (które znalazło się na obszarze kontrolowanym przez Niemcy), a także wycofać, tuż przed zakończeniem wojny, większość funduszy ulokowanych w bankach w Berlinie.

Sam ks. Adamski był jednym z inicjatorów i przewodniczącym I Konferencji Przewodników Polskiej Kooperacji, która odbyła się w Lublinie w dniach 7-9 lutego 1918 roku. Po odzyskaniu niepodległości bardzo aktywnie starał się konsekwentnie zachować odrębność bogatych spółdzielni systemu Schulze-Delitzscha i odrzucał – lansowane zwłaszcza przez Franciszka Stefczyka – idee integracji polskiej spółdzielczości wszystkich odłamów. Doprowadził w 1924 r. do utworzenia przez istniejący nadal poznański Związek Spółek, wraz z kilkoma innymi organizacjami (w tym z warszawskim Związkiem Spółdzielni Polskich oraz lwowskim Związkiem Stowarzyszeń Zarobkowych i Gospodarczych) Unii Związków Spółdzielczych w Polsce.

Teraz, w nowych warunkach w wolnej ojczyźnie, nurt liberalny jeszcze wyraźniej minimalizował rolę ideologii spółdzielczej, a formę spółdzielczą traktował elastycznie – nie odrzucając na przykład prób przekształcania dobrze rozwiniętych spółdzielni w spółki akcyjne, co sugerował sam ks. Adamski, co może dziwić, gdyż wciąż wyznawał również zasady solidarystyczne.

Zadaniem spółdzielni miało być przede wszystkim tworzenie zrębów nowoczesnych instytucji gospodarczych w odbudowanym i rozwijającym się państwie polskim. Wpisywało się to doskonale w popularne w okresie 20-lecia międzywo-

jenego propaństwowe hasła rozwoju gospodarczego kraju i dlatego liberalny nurt spółdzielczości miał silną pozycję przez cały ten czas, a Wielkopolska – dzięki swojemu rozwiniętemu i zintegrowanemu systemowi opartemu o Banki Ludowe – była spółdzielczym zagłębiem II RP. „Unia” pozostała w opozycji do zrzeszającego spółdzielnie wywodzące się z tradycji Fryderyka Wilhelma Raiffeisena zaszczerpionej jeszcze w Galicji przez Franciszka Stefczyka Zjednoczenia Związków Spółdzielni Rolniczych i niejednokrotnie wchodziła z nim w ostre polemiki.

„Zjednoczenie” wywodziło się również z okresu rozbiorów, a ściślej z galicyjskiego Krajowego Patronatu dla Spółek Oszczędności i Pożyczek – struktury wspierającej dla wiejskich kas pożyczkowo-oszczędnościowych rozwijających się tu od 1890 r., a opartych o model wprowadzony pierwotnie w Niemczech przez F. W. Raiffeisena, nawiązujący do koncepcji solidarystyczno-chrześcijańskich. Do założenia takiej organizacji dążył niezmiernie Franciszek Stefczyk, promotor tego typu spółdzielni, świadomy konieczności wspierania w kompleksowy sposób słabych jednostek, jakimi były ówczesne kasy działające na biednej galicyjskiej wsi.

W 1899 r. udało mu się przekonać lwowski Wydział Krajowy do swojej idei. Ten autonomiczny rząd zaboru austriackiego wyasygnował niezbyt co prawda wysoką sumę 12 tys. złotych reńskich, dzięki której można było zorganizować Krajowy Patronat dla Spółek Oszczędności i Pożyczek, zaledwie rok po powstaniu analogicznych instytucji w innych stolicach monarchii – w Wiedniu i w Budapeszcie. Był to zasadniczo organ państwowy, brak było w nim elementu samorządowego, odegrał jednak wielką rolę dzięki prowadzeniu szkoleń i kursów, działalności wydawniczej oraz pomocy finansowej i organizacyjnej w tworzeniu nowych spółdzielni. Kierownikiem i motorem większości działań Patronatu był Stefczyk. Efektem tych prac był szybki przyrost liczby nowotworzonych kas, które zyskały popularną nazwę „Kas Stefczyka” – w ciągu pierwszych 6 miesięcy istnienia Patronatu powstało ich 37! W 1904 r., w ramach Biura Patronatu, powołano referat mleczarski, w późniejszych jednak latach Patronat skoncentrował się na spółdzielczości oszczędnościowo-kredytowej, zaś spółdzielnie mleczarskie znalazły się pod opieką istniejącego zresztą już od 1899 r. Krajowego Biura Mleczarskiego. W 1909 r. założona została, jako instytucja kredytuująca kasy, Krajowa Centralna Kasa Spółek Rolniczych, powiązana personalnie z Patronatem, gdyż jej dyrektorem naczelnym stał się również Franciszek Stefczyk.

W sierpniu 1914 r. zaapelował on do „swoich” kas o wsparcie finansowe utworzonych właśnie Legionów Piłsudskiego – udało się dzięki temu zgromadzić środki na wyposażenie ponad dwóch tysięcy legionistów. Pod koniec wojny w ramach patronatu działało już 1468 kas.

Stefczyk, podobnie jak ks. Adamski, był spiritus movens lubelskiej I Konferencji Przewodników Polskiej Kooperacji i autorem wystąpienia otwierającego. I on, i inni prelegenci, podkreślali rolę spółdzielni w przygotowaniach do utworzenia państwa polskiego i w przyszłej niepodległej Polsce. Ważnym

wątkiem stała się też konieczność zjednoczenia ruchu spółdzielczego. Sprawa ta była jednak kontrowersyjna, torpedowana zwłaszcza przez działaczy wielkopolskich i przez wiele następnych lat spółdzielczość polska była nadal podzielona. W niepodległej Polsce nastąpił dalszy, niezwykle dynamiczny rozwój zapoczątkowanego przez Stefczyka ruchu, który rozprzestrzenił się na cały kraj – pod koniec okresu dwudziestolecia działało ok. 5000 Kas Stefczyka. W 1924 r., tuż po śmierci Stefczyka, Krajowy Patronat Spółdzielni Rolniczych, który po wojnie pełnił już tylko zasadniczo funkcje typowego związku rewizyjnego, wraz z innymi organizacjami spółdzielczymi wywodzącymi się z tradycji raiffeisenowskich, zrzeszającymi drobne najczęściej Kasy Stefczyka i inne spółdzielnie wiejskie, powołał do życia Zjednoczenie Związków Spółdzielni Rolniczych Rzeczypospolitej Polskiej, które stanowiło swojego rodzaju opozycję w stosunku do powstałej nieco wcześniej Unii Związków Spółdzielczych. Kontrowersje pomiędzy nimi, mimo często deklarowanej – a czasem faktycznie realizowanej – współpracy, utrzymywały się przez wiele następnych lat.

Niemniej w 1934 r., przy usilnych staraniach władz państwowych i reprezentującej je Rady Spółdzielczej, obie organizacje ostatecznie połączyły się tworząc potężny Związek Spółdzielni Rolniczych i Zarobkowo-Gospodarczych, na którego czele stanął Włodzimierz Seydlitz, dotychczasowy prezes „Unii”.

Przed wybuchem II wojny Światowej Związek zrzeszał ponad 5300 spółdzielni liczących przeszło 1,6 mln członków. Liczbowo przeważały wśród nich rolnicze spółdzielnie oszczędnościowo-pożyczkowe (Kasy Stefczyka), były też Banki Spółdzielcze, spółdzielnie mleczarskie, rolniczo-handlowe („Rolniki”) i inne. Gmach Związku, wybudowany w 1928 r. pierwotnie jako siedziba Centralnej Kasy Spółek Rolniczych i innych organizacji nurtu stefczykowskiego przy ul. Wareckiej 11a, stał się ważnym punktem na spółdzielczej mapie Warszawy.

„SPOŁEM”

Popularną nazwą „Społem” określano polską spółdzielczość spożywców, a także kolejne jej organizacje wywodzące się z Warszawskiego Związku Stowarzyszeń Spożywczych. Ten ostatni powstał w 1911 r. po kilkuletnim okresie prac przygotowawczych prowadzonych w kręgach działaczy i społeczników z Królestwa Polskiego związanych z Towarzystwem Kooperatystów. Zrzeszał on większość spółdzielni spożywców zaboru rosyjskiego, prowadził działalność rewizyjną, szkoleniową, a także stanowił hurtownię dla spółdzielni członkowskich.

Jego popularna nazwa „Społem” (od zaproponowanego przez Stefana Żeromskiego tytułu wpływowego pisma spółdzielczego wydawanego od 1906 r.) stała się symbolem spółdzielczości w ogóle. Czołowymi działaczami Związku w tamtym okresie byli m. in. Edward Abramowski, dr Rafał Radziwiłłowicz, Romuald Mielczarski czy Stanisław Wojciechowski, późniejszy prezydent RP – dwaj ostatni pełnili

funkcję dyrektorów Związku. Przed samą I wojną światową w WZSS zrzeszone były 274 spółdzielnie liczące ponad 40 tys. członków. Związek wybudował istniejący i służący spółdzielcom do dziś gmach na warszawskim Mokotowie, przy ul. Grażyny 13.

W okresie I wojny światowej WZSS działał nadal gdy ziemie Królestwa Polskiego znalazły się pod okupacją niemiecką, kierowany jednoosobowo przez Romualda Mielczarskiego (Wojciechowski przebywał w Rosji). Pod sam koniec wojny, w dniach 1-4 listopada 1918 r. odbył się nadzwyczajny Zjazd Związku, reprezentującego podówczas ponad 420 spółdzielni z 70 tys. członków, na którym podjęto próbę zjednoczenia spółdzielczości spożywców ze wszystkich trzech zaborów; było to jednak wówczas jeszcze nierealne, tym bardziej, że oprócz spółdzielni „społemowskich”, wywodzących się z lewicującego nurtu roczdelskiego, działały w Polsce spółdzielnie tzw. „nurtu robotniczego” czy „klasowego” oraz chrześcijańskiego – związanego z ruchem narodowym.

Wkrótce po odzyskaniu niepodległości na VII Zjeździe Delegatów w lipcu 1919 r. statutowo rozszerzono działalność Związku na obszar całego kraju, a nazwę zmieniono na Związek Polskich Stowarzyszeń Spożywców. Do ostatecznego zjednoczenia doszło w latach 1925-1926. Związek Robotniczych Stowarzyszeń Spółdzielczych połączył się z Centralą Spożywczych Stowarzyszeń Spółdzielczych Robotników Chrześcijańskich oraz kilkoma mniejszymi organizacjami, tworząc Związek Spółdzielni Spożywców RP – od 1935 r. noszący oficjalnie już nazwę „Społem”. Na jego czele stał do śmierci w 1926 r. Romuald Mielczarski, po nim prezesem został Marian Rapacki.

„Społem” było najważniejszym reprezentantem spółdzielczości niepodległej Polski na forum międzynarodowym, od 1919 r. członkiem Międzynarodowego Związku Spółdzielczego. W 1924 r. Związek uczestniczył i eksponował wyroby swoich spółdzielni na Międzynarodowej Wystawie Spółdzielczej w Gandawie. W Komitecie Centralnym MZS zasiadali reprezentanci „Społem” Michał Chrystowski, Romuald Mielczarski i Marian Rapacki. Ten ostatni został wybrany do Specjalnego Komitetu ds. Obecnego Stosowania Zasad Roczdejskich, który przygotował nowy zapis Zasad Spółdzielczych przyjęty w 1937 r. na kongresie w Paryżu. W 1936 r. w Warszawie, przy okazji jubileuszowego zjazdu „Społem”, odbyło się posiedzenie Komitetu Centralnego MZS i szereg towarzyszących temu wydarzeniu imprez.

Przedwojenne „Społem” osiągnęło ogromny potencjał gospodarczy. W 1938 r. Związek zrzeszał 1776 spółdzielni liczących niemal 400 tys. członków. Przetrawszy trudne lata Wielkiego Kryzysu Gospodarczego, jego spółdzielnie zbudowały na terenie całego kraju sieć ponad 2100 sklepów, piekarni, masarni, przetwórnicy i innych placówek. Obroty spółdzielni, co prawda niższe niż na początku lat 30. osiągnęły wielkość 143,2 mln zł. W 1930 r. powołana została własna centrala finansowa – Związkowa Kasa Oszczędności przekształcona wkrótce w Bank „Społem”. Funkcjonowała i rozwijała się hurtownia „Społem” z własnymi zakładami przetwórczymi, ma-

gazynami, biurem handlu zagranicznego oraz 29 oddziałami w całej Polsce. Związek przywiązywał dużą wagę do rozwijania ideologii spółdzielczej, pracy wśród dzieci i młodzieży, prowadził ożywioną działalność edukacyjną i szkoleniową, wspierał wiele inicjatyw, takich jak powstanie Ligi Kooperatystek w 1935 r., związane z nim blisko przez cały czas było działające nadal Towarzystwo Kooperatystów.

Potęga ówczesnego „Społem” najlepiej chyba oddana została w literackim obrazie stworzonym przez blisko współpracującą ze Związkiem wybitną pisarkę Marię Dąbrowską *Ręce w uścisku. Rzecz o spółdzielczości* (1938).

SPÓŁDZIELNIE MIESZKANIOWE I PRACY RAZEM

Związek Spółdzielni i Zrzeszeń Pracowniczych był najmłodszą i najmniejszą z trzech głównych organizacji spółdzielczych działających w Polsce bezpośrednio przed II wojną światową, a zrzeszał głównie spółdzielnie mieszkaniowe, a także pracownicze spółdzielnie oszczędnościowo-pożyczkowe oraz nieliczne wówczas spółdzielnie pracy.

Spółdzielnie mieszkaniowe, ani w okresie zaborów, ani przez długie lata w niepodległej Polsce, nie miały swojej odrębnej organizacji. Najsilniej rozwinięte na terenie zaboru pruskiego, należały najczęściej do tutejszego Związku Spółek Zarobkowych i Gospodarczych, zresztą promotorem powstania w 1890 r. pierwszej spółdzielczej inicjatywy mieszkaniowej był związany blisko ze Związkiem Spółek Józef Kuszelan. Istniejące na terenie Galicji i Królestwa organizacje takie jak Powszechnie Towarzystwo Budowy Domów Mieszkalnych i Domów Robotniczych w Krakowie czy Delegacja do spraw Miast-Ogrodów przy Warszawskim Towarzystwie Higienicznym nie miały charakteru organizacji spółdzielczych, ich celem było raczej promowanie taniego i zdrowego mieszkalnictwa, również typu spółdzielni.

Po odzyskaniu niepodległości początkowo większość spółdzielni mieszkaniowych z terenu byłego zaboru niemieckiego dołączała się do Związku Spółdzielni Zarobkowych i Gospodarczych w Poznaniu. Spółdzielnie lokatorskie nurtu „robotniczego” z pozostałych terenów wiązały się najchętniej z najbliższym im ideowo ruchem „społemowskim”, który utworzył nawet w swojej strukturze „Instruktoriat Mieszkaniowy”; natomiast znaczna część spółdzielni własnościowych pozostawała w ogóle poza związkami. Przez krótki czas istniały też Związek Spółdzielni Budowlanych i Związek Spółdzielni Budowlano-Mieszkaniowych Urzędników Państwowych. Na przynależność do określonej organizacji wpływ miała wyznawana przez twórców spółdzielni ideologia. Przez długie lata trwał zresztą ostry konflikt między lewicującymi wyznawcami spółdzielczości lokatorskiej i ruchu reformy mieszkaniowej a bardziej pragmatycznie nastawionymi zwolennikami spółdzielni własnościowych, którzy zwykle nie widzieli potrzeby zrzeszania ich.

Ostatecznie, w wyniku wzrastającej świadomości spółdzielców co do konieczności posiadania jednej silnej reprezentacji, działań władz państwowych (które sprawiły, że jednym

z warunków otrzymania przez spółdzielnię kredytu z Banku Gospodarstwa Krajowego, było członkostwo spółdzielni we właściwym związku) oraz akcji Państwowej Rady Spółdzielczej, po przejściowym okresie istnienia Związku Rewizyjnego Spółdzielni Mieszkaniowych i Mieszkaniowo-Budowlanych (1932-1934), ukonstytuował się Związek Spółdzielni i Zrzeszeń Pracowniczych, który poza mieszkaniowymi zrzeszał także pracownicze spółdzielnie oszczędnościowo-pożyczkowe oraz spółdzielnie pracy. Jego prezesem został Teodor Toeplitz działacz PPS, jeden z twórców WSM, należący do najbardziej prominentnych postaci przedwojennej spółdzielczości polskiej. Po jego śmierci na czele związku stanął Marian Sokołowski, przedstawiciel pracowniczej spółdzielczości oszczędnościowo-pożyczkowej.

Wkrótce po swym powstaniu Związek liczył niemal 500 spółdzielni o 100 tys. członków, w tym 59 mieszkaniowych z ponad 12 tys. członków. Zawdzięczamy mu najbardziej kompletne statystyki spółdzielni mieszkaniowych z końca lat 30. XX w. Od 1937 r. Związek wydawał także czasopismo Głos Spółdzielczy. W 1938 r. utworzony został, jako centrala finansowa Związku, Spółdzielczy Bank Pracy – z powodu wybuchu wojny, który wkrótce nastąpił, nie zdążył on jednak rozwinąć swej działalności.

Do panoramy organizacji spółdzielczych II RP dodać powinno się jeszcze odrębny przez cały czas od „Społem” (choć blisko z nim współpracujący) Związek Rewizyjny Spółdzielni Wojskowych oraz organizacje spółdzielni mniejszości narodowych: ukraińskie (dwa oddzielne związki — Związek Rewizyjny Spółdzielni Ukraińskich i Związek Rewizyjny Spółdzielni Ruskich, oba we Lwowie), niemieckie (Związek Spółdzielni Niemieckich w Polsce) i żydowskie (Związek Żydowskich Towarzystw Spółdzielczych w Polsce). Ze wszystkimi związkami powiązane były centrale gospodarcze i finansowe stanowiące zaplecze ekonomiczne zrzeszonych spółdzielni. Do tego obrazu dodać by wreszcie należało Państwową Radę Spółdzielczą i ogólnospółdzielcze organizacje takie jak Spółdzielczy Instytut Naukowy, Towarzystwo Kooperatystów, Liga Kooperatystek czy instytucje szkolnictwa spółdzielczego różnych szczebli. O nich – w oddzielnym artykule.

Artykuł autorstwa dr. Adama Piechowskiego ukazał się w 10 numerze Miesięcznika Spółdzielczego „Tęcza Polska” w październiku br.

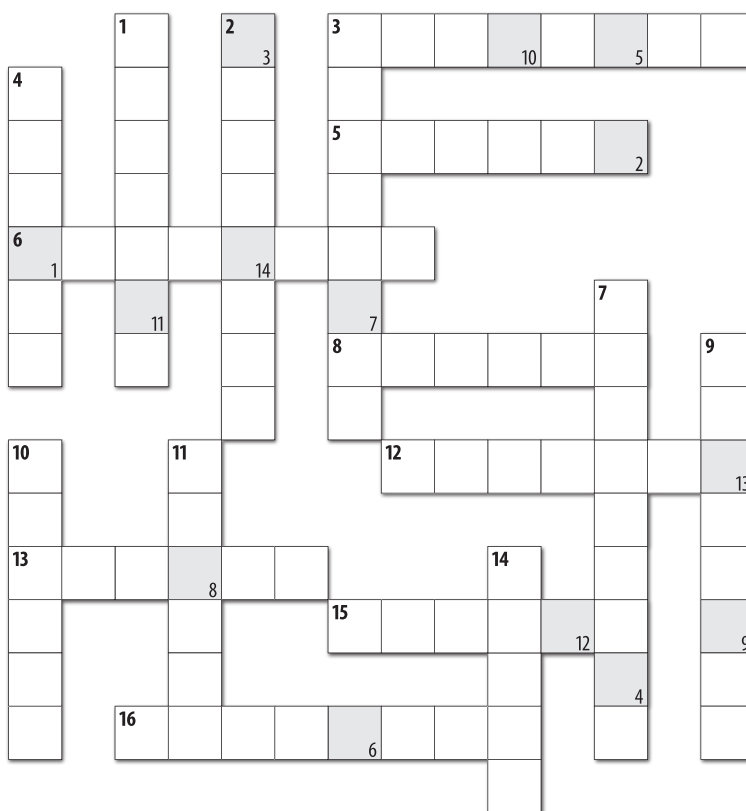
Krzyżówka na święta

Pionowo:

1. Dzielimy się nim w wigilię
2. Składane przed wigilią
3. W kościele o północy
4. Ozdoby choinkowe
7. Noworoczna impreza
9. Szukamy jej na niebie, pierwsza...
10. Chodzą na nie dzieci z lampionami
11. W niej Dzieciątko z Józefem i Maryją, Trzej Królowie, pasterze...
14. Jego przygody oglądamy w telewizji w każde święta

Poziomo:

3. Pod choinką
5. Wkładamy pod obrus na wigilijnym stole
6. W tym mieście Jezus przyszedł na świat
8. Śpiewane m.in. w wigilię
12. Słodki przysmak wigilijny
13. Znany renifer świętego Mikołaja
15. U chrześcijan okres przygotowań do świąt
16. Na rynkach miast, w okresie świątecznym

1 2 3 4

5 6 7 8 9 10 11 12 13 14

**Zapraszamy do naszego Biura w siedzibie Spółdzielni
Pawilon handlowo-usługowy przy ul. Paderewskiego 65
w Katowicach, parter, pokój nr 5**

tel. 32 351-17-21, kom. 605 406 905; 601 633 583, e-mail: bon@smpaderewski.pl

NASZE OFERTY NA STRONACH INTERNETOWYCH:

www.bobnier.gratka.pl;

www.bon.smpaderewski.pl;

**ZAMIERZASZ SPRZEDAĆ, KUPIĆ LUB WYNAJAĆ NIERUCHOMOŚĆ
ZRÓB TO Z NAMI – ZAUF AJ NASZEMU DOŚWIADCZENIU
na rynku od 1998 roku**

OFERTA SPRZEDAŻY LOKALU MIESZKALNEGO

**Katowice, Centrum/Śródmieście, ul. Wojewódzka
ATRAKCYJNA LOKALIZACJA, MIESZKANIE Z POTENCJAŁEM**

Oferujemy do sprzedaży 2-pokojowe mieszkanie w bardzo dobrej lokalizacji – blisko ścisłego centrum miasta z wszystkimi jego atrakcjami, w pobliżu wyższych uczelni, a jednocześnie całkiem niedaleko rekreacyjnych terenów Doliny Trzech Stawów. Mieszkanie usytuowane jest na 1 piętrze, w solidnym, zadbanym budynku. Klatka schodowa po remoncie, wyposażona w domofon. Na 48 m kw. znajdują się dwa niezależne pokoje, widna kuchnia (duże okno), przedpokój oraz łazienka razem z wc. Okna z wschodnią i północną wystawą, duży balkon (6 m). Na podłogach wykładziny (dywanowe i pcv), na ścianach tapety, a w przedpokoju boazeria. Łazienka w płytkach starszego typu z zabudowaną wanną. Mieszkanie z dużym potencjałem, świetnie nadaje się do indywidualnej aranżacji. Ze względu na układ pomieszczeń i lokalizację może być też doskonałą inwestycją pod wynajem. Możliwość parkowania w podwórzu. Polecamy tę ofertę Państwu uwadze i zapraszamy do kontaktu.

Cena ofertowa: 248.000 zł

OFERTA WYNAJMU LOKALU MIESZKALNEGO

Katowice, Ligota, ul. Wileńska

Oferujemy do wynajęcia sympatyczne, funkcjonalne mieszkanie usytuowane w południowej dzielnicy Katowic, dobrze skomunikowanej z centrum miasta i drogami wylotowymi. Mieszkanie składa się z jednego, ustawnego pokoju, dużej widnej kuchni, przedpokoju oraz łazienki razem z wc. Wystawa okien zachodnia (okna pcv) z ładnym widokiem. Duży balkon. Mieszkanie jest po remoncie, kompletnie umeblowane i wyposażone w sprzęt AGD. Na podłogach w przedpokoju i kuchni płytki ceramiczne, w pokoju panele. W kuchni komplet szafek, nowa kuchenka gazowo-elektryczna, pochłaniacz, lodówka i pralka. Łazienka w jasnych płytkach, wyposażona w kabinę prysznicową. Indywidualne ogrzewanie gazowe nowoczesnym piecem dwufunkcyjnym. Spokojne sąsiedztwo, zadbany i ocieplony budynek. Do użytku także strych i duża piwnica. Preferowany dłuższy okres najmu. Wymagana kaucja zabezpieczająca.

Czynsz najmu: 1.300 zł + media wg zużycia

OFERTA ZAMIANY LOKALU MIESZKALNEGO

Katowice, Os. Paderewskiego, ul. Sikorskiego

Oferujemy do zamiany mieszkanie o pow. 52,49 m kw., które składa się z 3 niezależnych pokoi, kuchni, łazienki, wc oraz przedpokoju. Mieszkanie bardzo jasne, zadbane, po remoncie. Łazienka z kabiną prysznicową, bojlerem. W sypialni i przedpokoju zabudowane szafy. Poszukiwany do zamiany lokal mieszkalny powinien być 2-pokojowy, stan techniczny: do niewielkiego odświeżenia, położony w jednej z następujących lokalizacji w Katowicach na Os. Paderewskiego ul. Sikorskiego nr 26, 28, 30, 32, 38, 40, 42, 44.

OFERTA SPEDAŻY DZIAŁKI

IMIELIN – CISOWIEC

Ładnie położona działka w Imielinie Cisowcu, o pow. 957 m kw., w kształcie regularnego trapezu, przewidziana w planie pod budownictwo jednorodzinne. Działka jest uzbrojona (prąd, woda i kanalizacja oraz gaz w drodze). Dojazd do działki drogą asfaltową. Interesująca lokalizacja na granicy Imielina i Chełmu Śląskiego daje wiele możliwości. Spokojna, piękna i cicha okolica, wokół domy jednorodzinne, łąki, stawy i las. Tutaj z pewnością odpoczniecie po pracy. Do zbiornika Dzieńkowice zaledwie 6 min. samochodem, 10-15 min. rowerem, a ok. 25 min. spacerkiem. Do najbliższej Biedronki 3 min. samochodem, 5 min. do imielińskiego rynku, a tym samym do kościoła, poczty, apteki czy szkoły. Najbliższy przystanek autobusowy w odległości 3 min. Dojazd samochodem do Katowic w ciągu max 20 min.

UWAGA! KUPUJĄCY NIE PŁACI PROWIZJI

Cena ofertowa: 129.000 zł

LOKALE UŻYTKOWE DO WYNAJĘCIA

KATOWICE – OS.PADEREWSKIEGO – 135,87 m kw.

LOKAL W PAWILONIE HANDLOWO-USŁUGOWYM

Oferujemy do wynajęcia powierzchnię użytkową (135,87 m kw.) w wyremontowanym, parterowym pawilonie handlowo-usługowym przy ul. Sowińskiego 5A w Katowicach.

Ostatnio prowadzona w nim była działalność gastronomiczna (pub), ale może być handel, usługi lub biura.

Lokal ma dwa wejścia, wyposażony jest w instalację wod-kan., CO, elektryczną (w tym siła), 3 węzły sanitarne.

Najemca oprócz czynszu najmu pokrywać będzie koszty zużywanych mediów tj. centralnego ogrzewania, prądu oraz wody z odprowadzeniem ścieków.

Wymagana kaucja zabezpieczająca.

W celu umówienia spotkania prosimy o kontakt telefoniczny lub mailowy.

CZYNSZ NAJMU 3.000 zł (netto)

POSZUKUJEMY DLA NASZYCH KLIENTÓW OFERT SPRZEDAŻY I WYNAJMU MIESZKAŃ, DOMÓW ORAZ DZIAŁEK POŁOŻONYCH W KATOWICACH I OKOLICY

KATOWICE – OS.PADEREWSKIEGO – 79,72 m kw.

ATRAKCYJNY LOKAL

Oferujemy do wynajęcia atrakcyjny lokal użytkowy o powierzchni 79,72 m kw. położony w budynku przy ul. Sikorskiego 12 w Katowicach. Lokal usytuowany jest w parterze budynku mieszkalnego, z bezpośrednim wejściem z podcienia (drzwi antywłamaniowe). Wyposażony jest w instalację wodno-kanalizacyjną, elektryczną oraz centralnego ogrzewania. Na podłogach wykładzina pcv, podwieszane sufity, ściany wygładzone. Okna pcv z żaluzjami zewnętrznymi. Własny węzeł sanitarny w lokalu do tego kuchnia i pomieszczenie socjalne.

W lokalu tym może być prowadzona działalność handlowo-usługowa lub biurowa (przez wiele lat był siedzibą firmy usługowej).

Najemca oprócz czynszu najmu ponosić będzie koszty zużywanych mediów. Wymagana kaucja zabezpieczająca.

W celu umówienia spotkania prosimy o kontakt telefoniczny lub mailowy.

CZYN SZ NAJMU 1.760 zł (netto)

KATOWICE – OS.PADEREWSKIEGO – 22,40 m kw.

PO REMONCIE, W DOBREJ LOKALIZACJI

Oferowany do wynajęcia lokal użytkowy położony jest w parterze budynku mieszkalnego przy ul. Sikorskiego 34 w Katowicach.

Wyposażony w instalację elektryczną, wodno-kanalizacyjną oraz centralnego ogrzewania.

Wejście bezpośrednio, obok wejścia witryna – okno pcv z roletą.

Estetyczny - po gruntownym remoncie (na podłogach płytki ceramiczne, ściany wygładzone, nowe drzwi wewnętrzne), z własnym węzłem sanitarnym i małym zapleczem.

W lokalu tym może być prowadzona działalność handlowo-usługowa lub biurowa (ostatnio siedziba firmy usługowej).

Podany w ogłoszeniu czynsz najmu jest wartością netto.

Najemca oprócz czynszu najmu ponosić będzie koszty zużywanych mediów.

Wymagana kaucja zabezpieczająca.

W celu umówienia spotkania prosimy o kontakt telefoniczny pod nr telefonów – stacj. 32 351 17 21 lub kom. 605 406 905, 601 633 583 lub mailowy bon@smpaderewski.pl

CZYN SZ NAJMU 800 zł (netto)

**ZAPEWNIAMY PROFESJONALNĄ OBSŁUGĘ TRANSAKCYJ W MIŁEJ ATMOSFERZE
WYRÓŻNIA NAS WIEDZA, STABILNOŚĆ I DOŚWIADCZENIE**

(od 1998 r. na rynku nieruchomości)

KATOWICE – OS.PADEREWSKIEGO – 17,21 m kw.

PO REMONCIE W ATRAKCYJNEJ LOKALIZACJI

Oferowany do wynajęcia lokal użytkowy położony jest w parterze budynku mieszkalnego przy ul. Sikorskiego 12 w Katowicach.

Wyposażony w instalację elektryczną i centralnego ogrzewania; z bezpośrednim wejściem, obok wejścia witryna – okno pcv.

Estetyczny, po gruntownym remoncie – na podłogach płytki ceramiczne, ściany wygładzone, obniżony sufit z zabudowanym oświetleniem.

Węzeł sanitarny poza lokalem we współużytkowaniu (w bardzo dobrym stanie, po remoncie).

W lokalu tym może być prowadzona działalność handlowa lub usługowa (ostatnio sklepik z odzieżą).

Podany w ogłoszeniu czynsz najmu jest wartością netto.

Najemca oprócz czynszu najmu ponosić będzie koszty zużywanych mediów.

Wymagana kaucja zabezpieczająca.

W celu umówienia spotkania prosimy o kontakt telefoniczny lub mailowy.

CZYN SZ NAJMU 500 zł (netto)

KATOWICE – OS.PADEREWSKIEGO – 21,40 m kw.

NA BIURO Z MAŁYM ZAPLECZEM MAGAZYNOWYM

Oferujemy do wynajęcia lokal użytkowy składający się z dwóch pomieszczeń (z przedsiönkiem), usytuowany w parterze budynku mieszkalnego przy ul. Granicznej w Katowicach.

Lokal jest po remoncie – ściany wygładzone, na podłogach płytki ceramiczne, okna pcv zabezpieczone kratami; wyposażony w instalację elektryczną i centralnego ogrzewania (nowe grzejniki).

Wejście do lokalu pośrednie, poprzez hol wyremontowanej klatki schodowej.

Estetyczny (również po remoncie) węzeł sanitarny poza lokalem, we współużytkowaniu.

Naszym zdaniem lokal ten idealnie nadaje się na małe biuro z niewielkim, podręcznym zapleczem magazynowym dla firmy handlowej lub usługowej świadczącej usługi w domu lub siedzibie klienta czy też za pośrednictwem internetu.

Podany w ogłoszeniu czynsz najmu jest wartością netto. Najemca oprócz czynszu najmu ponosić będzie koszty zużywanych mediów.

Wymagana kaucja zabezpieczająca.

Zainteresowanych prosimy o kontakt telefoniczny lub mailowy.

CZYN SZ NAJMU 500 zł (netto)

KATOWICE – OS.PADEREWSKIEGO – 16,57 m kw.

NA MAŁY GABINET LEKARSKI

Oferujemy do wynajęcia lokal użytkowy usytuowany w parterze budynku mieszkalnego przy ul. Granicznej 53 w Katowicach. Wejście do lokalu pośrednie, poprzez hol wyremontowanej klatki schodowej. Lokal wyposażony jest w instalację elektryczną, wodno-kanalizacyjną oraz centralnego ogrzewania. Na podłodze kafle, w oknach żaluzje; wydzielona poczekalnia. Ujęcie wody w lokalu; estetyczny węzeł sanitarny poza lokalem, we współużytkowaniu. Świetnie nadaje się na mały gabinet lub biuro (ostatnio był gabinet lekarski).

Najemca oprócz czynszu najmu ponosić będzie koszty zużywanych mediów.

Wymagana kaucja zabezpieczająca.

W celu umówienia spotkania prosimy o kontakt telefoniczny lub mailowy.

CZYN SZ NAJMU 370 zł (netto)

KATOWICE – OS.PADEREWSKIEGO – 10,01 m kw.

MAŁE BIURO LUB GABINET

Oferujemy do wynajęcia lokal użytkowy usytuowany w parterze budynku mieszkalnego przy ul. Granicznej 53 w Katowicach. Wejście do lokalu pośrednie, poprzez hol wyremontowanej klatki schodowej. Lokal wyposażony jest w instalację elektryczną, wodno-kanalizacyjną oraz centralnego ogrzewania. Na podłodze kafle, w oknach żaluzje. Ujęcie wody w lokalu; estetyczny węzeł sanitarny poza lokalem, we współużytkowaniu.

Może być małym gabinetem lub biurem (ostatnio stanowił „zaplecze” dla gabinetu lekarskiego). Podany w ogłoszeniu czynsz najmu jest wartością netto.

Najemca oprócz czynszu najmu ponosić będzie koszty zużywanych mediów.

Wymagana kaucja zabezpieczająca.

W celu umówienia spotkania prosimy o kontakt telefoniczny lub mailowy.

CZYN SZ NAJMU 220 zł (netto)

Zamieszczone w ogłoszeniach propozycje nie stanowią ofert handlowych w rozumieniu Kodeksu Cywilnego

ZAINTERESOWANYCH PROSIMY O KONTAKT MAILOWY LUB TELEFONICZNY Z NASZYM BIUREM.

BIURO MIEŚCI SIĘ W SIEDZIBIE SPÓŁDZIELNI MIESZKANIOWEJ

(PARTER - POKÓJ NR 5)

BEZPOŚREDNI TELEFON STACJONARNY 32 351 17 21

TELEFONY KOMÓRKOWE BEZ ZMIAN: 605 406 905, 601 633 583

SERDECZNIE ZAPRASZAMY